

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Технології консультування у сфері сексуального здоров'я

Освітня програма ПСИХОЛОГІЯ

Освітня програма РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

(за першим рівнем вищої освіти)

Спеціальність ПСИХОЛОГІЯ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Технології консультування у сфері сексуального здоров'я
Освітня програма	Реабілітаційна психологія
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	Психологія
Галузь знань	Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	4/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 56 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://magpsychol.pu.if.ua/course/view.php?id=31

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу - ознайомлення студентів із закономірностями та основними етапами психосексуального розвитку людини, становленням статевої самосвідомості, статевої поведінки, психосексуальної орієнтації, а також поняття "статевої конституції", етапами копулятивного циклу, особливостями чоловічої та жіночої сексуальності, здійснити аналіз порушень статевої функції та сексуальні перверзії у чоловіків та жінок. Ознайомити студентів з особливостями врахування соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності у роботі психолога із клієнтами. Технології консультування у сфері сексуального здоров'я сприяє загальному розвитку особистості за рахунок удосконалення самоусвідомлення та подолання внутрішніх і міжособистісних конфліктів, виробленню адекватних поведінкових і емоційних реакцій на зовнішні подразники, кращому розумінню інших людей.

Компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.
ЗК12. Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.
СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження здоров'я населення.
СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.
ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я, сексуального здоров'я та психологічного благополуччя.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	1. Сексологія як міждисциплінарна галузь наукового знання. (2 год. лекц.; 2 год. сем.)	<p>Мета, завдання та актуальність розвитку сексології. Головні поняття і категорії сексології. Міждисциплінарність сексології як науки. Основні структурні компоненти сексології. Стать та її детермінанти. Етапи формування сексуальності. Анатомо-фізіологічні складові сексуальної поведінки. Моделі сексуальності. Психологічні аспекти сексуальності. Сексуальна гармонія та дисгармонія подружньої пари. Статева конституція чоловіка і жінки. Психосексуальний розвиток та статева соціалізація</p>	Тести, питання, інформаційні повідомлення
2.	Предмет, мета та завдання психологічного консультування. Структурування процесу психологічного консультування. Особистість консультанта. (2 год. лек.; 2 год. сем.)	<p>Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги. Види психологічного консультування. Принципи психологічного консультування. Консультування як метод психологічного впливу. Особливості професійної підготовки психолога-консультанта. Професійно значущі риси консультанта. Якості психолога-консультанта. Розвиток власної теоретичної орієнтації. Модель ефективного консультанта. Етичні принципи консультанта. Професійна деформація особистості психолога.</p> <p>Фахова підготовка консультанта. Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В.Гілланд). П'ятикрокова модель інтерв'ю. Загальні правила структурування процесу консультування.</p> <p>Класичні техніки в роботі з індивідуальним заптом, парними зверненнями та роботи з родиною. Типові помилки консультантів у роботі з сексологічними запитами.</p>	Тести, питання
3	Системний підхід під час оцінки стану, діагностики й корекції порушень сексуального	<p>Чотирьохфакторна системна концепція сексуального здоров'я. Сучасні методи психологічної корекції проблем у сфері сексуального здоров'я. Механізми психологічного захисту. Роль психологічних чинників у генезі порушення сексуального здоров'я. Інтраіндивідуальна, інтеріндивідуальна, метаіндивідуальна підсистеми особистості. Системоутворюючі якості</p>	Тести, питання, інформаційні повідомлення

	здоров'я. (2 год. лек.; 2 год. сем.)	психосексуального розвитку. Сексуальна настанова, потреба, сексуальна мотивація, еротика та сексуальне задоволення. Типи маніпуляцій з об'єктом при психологічній переробці негативних чинників	
4.	Психоаналітична концепція роботи сексуальними проблемами. (2 год лек.; 2 год сем.)	Психодинамічна модель психологічного консультування Психологічні аспекти сексуальності. Психотехніки в психологічному консультуванні вторинних сексуальних розладів. Методологічні інновації психоаналізу. Погляди психоаналітиків на генезис неврозу (З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер). Механізми консультативної роботи. Технічні прийоми і методи. психоаналітичні вправи: "Чи існують приклади у вашому житті", "Ранні спогади", "Захисні механізми" (психоаналіз); "Влада", "Розуміння цілей", "Три бажання" (індивідуальна психологія А. Адлера).	
5.	Когнітивно-біхевіористичний підхід до консультування (2 год лек.; 2 год сем.)	Сутність та особливості сексуальної поведінки. Сексуальна поведінка в системі загальних регуляторних механізмів особистості. Статевий потяг як багатокомпонентне явище. Сексуальний потяг як руйнівна сила сексуальної поведінки Чоловіча та жіноча сексуальність. Сексуальні ролі. Компоненти сексуальної поведінки. Умови формування поведінкових стереотипів у становленні та розвитку сексуальної поведінки. Набуті види сексуальної поведінки під впливом класичного обумовлювання. Засвоєння і збереження сексуальної поведінки під впливом оперантного обумовлювання. Згасання сексуальної поведінки через недостатність підкріплення. Біхевіористичне консультування. Когнітивне консультування. Раціонально-емоційне поведінкове консультування (РЕПК). Консультативний практикум. Вправи на релаксацію: прогресуюча м'язова; коротка м'язова релаксація; ментальна релаксація; вербальна релаксація; диференційована релаксація. „Щоденник поведінкового моніторингу” Метод систематичної десенсибілізації	Тести, питання
6.	Екзистенційно-гуманістичний підхід до консультування (2 год лек.; 2 год сем.)	Гештальт-консультування. Клієнт-центроване консультування. Екзистенційне консультування І.Ялома і Р.Мея. Зміст і методи логотерапії В.Франкла. Фіктивні ролі сексуальної поведінки для отримання підтримки з боку навколишнього середовища, замість розвитку самостійності. Формування Я-концепції через спілкування із значущими людьми. Комунікативні техніки психоконсультативної допомоги та професійний етикет. Екзистенційна тривога Екзистенційно-психологічні порушення	Індивідуальні завдання; тести

		<p>сексуальної ідентичності Консультативний практикум.</p> <p>Ігрові вправи „Зараз я усвідомлюю ...”; техніки драми і фантазування техніка „гарячий стілець - порожній стілець”, техніки рефлексивних і емпатійних відповідей, техніка терапевтичної метафори, техніка парадоксальної інтенції, техніка дерефлексії</p> <p>аналіз сновидінь; постановка запитань про сенс життя; пошуки нових джерел сенсу; сократівський діалог; логодрама</p>	
7.	<p>Сімейне консультування як вид психологічної допомоги сім'ї з проблемами сексуального здоров'я (2 год лек.; 4 год сем.)</p>	<p>Зміст та організація консультування з приводу подружніх проблем Актуальні проблеми консультування подружніх пар Причини звернення чоловіка й дружини в консультацію Особливості консультування при роботі з подружньою парою .</p> <p>Організація роботи з подружньою парою Організація роботи з одним із членів подружжя</p> <p>Тривалість роботи з подружньою парою Основи консультування подружньої пари Використання домашніх завдань при роботі з подружжям Техніка конструктивних переговорів. Особливості роботи з відмінностями в поглядах і настановах подружжя. Нездійсненні вимоги стосовно партнера Корекція ригідних уявлень і принципів. Консультування подружжя з приводу сексуальних проблем</p> <p>Незадоволеність сексуальними стосунками з партнером. Дефіцит довіри й близькості в стосунках подружжя. Створення позитивного фонду в спілкуванні подружжя. Аналіз почуттів і переживань у процесі подружнього спілкування Корекція стилів спілкування. Індивідуальне психоконсультування подружжя Переживання розлучення з партнером Реорганізація стосунків із партнером. Знецінювання партнера. Консультування при розлученні</p>	<p>Індивідуальні завдання; тести</p>

<p>8</p>	<p>Сексуальне насилля та його вплив на психосексуальне здоров'я особистості. Особливості діагностики та інструменти для ефективної допомоги клієнтам, які пережили сексуальне насильство</p> <p>(2 год лек.; 2 год сем.)</p>	<p>Поняття сексуального насилля: критичний аналіз сучасного категоріального апарату. Чинники які обумовлюють сексуальне насилля. Негативні соціальні норми як детермінанти сексуального насилля. Поведінкова та мотиваційна типологія насильників. Характерологічні риси сексуальних злочинців. Роль жертви в ситуації насилля. Типологія поведінки жертви. Теорії формування віктимності. Психосексуальний розвиток та формування віктимності або схильності до насилля. Психологічна підтримка жертв сексуального насилля. Дії близьких в разі вчинення сексуального насилля. Етапи відновлення після пережитого сексуального насилля. Інструменти для ефективної роботи у сфері консультування жертв сексуального насильства. Правила психологічної допомоги постраждалому від сексуального насильства. Особливості жертв насильства та їх прояви в ситуації консультування. Як підтримати близьку людину після насильства. Наслідки сексуального насильства, особливості діагностики жертв насильства та поведінкові маркери сексуального насильства</p> <p>Казка «Маленьке та велике «ні». Бесіда «Клич на допомогу, коли вона тобі потрібна!» Вправа «Три великих кроки» «Хороші секрети – погані секрети!»</p>	
----------	--	---	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семинарсько-практичне заняття (усні відповіді)	20
Самостійна робота	10
Тестові завдання	40
Контрольна робота	5
Залік	25
Загальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семинарські заняття				5		5		5		5								20
Самостійна робота(КСР)							5						5					10
Тестові завдання			5	5	5	5		5	5			5		5				40
Контрольна робота											5							5
Залік																	25	25
Всього за тиждень			5	10	5	10	5	10	5	5	5	5	5	5	25		-	100

Відмінно (5) - завдання повністю відповідає розробленим вимогам; студент засвоїв понятійний апарат теми; студенти самостійно проаналізували додаткову літературу, узагальнили інформацію; матеріал подано структуровано, логічно, змістовно, лаконічно; до тексту підбрано візуальний ряд (не обов'язково до кожного слайду); наведено приклади аналізованих явищ; є перелік використаних джерел (2-5). Завдання підготовлено вчасно і презентовано на практичному занятті;

Добре (4) – завдання виконано відповідно до вимог; допущено незначні помилки при поясненні понять чи наведені прикладів; використано додаткову літературу; або ж матеріал подано недостатньо структуровано, змістовно, лаконічно; є перелік використаних джерел; завдання підготовлено вчасно. Або студенти підготували завдання відповідно всіх вимог без помилок, проте не бажали презентувати на практичному занятті;

Задовільно (3) – завдання виконано із певним недотриманням вимог: опора тільки на лекційний матеріал, відсутність візуального підкріплення теми; матеріал подано не систематизовано, не лаконічно; презентація надто мала або ж надто об'ємна; нема переліку опрацьованих джерел. Презентована на практичному занятті з помилками або ж не презентована.

Незадовільно (1-2) – виконано менше як 50% вимог, нема відповідності темі;

0 балів – презентація відсутня.

6. Ресурсне забезпечення

Мультимедіа, комп'ютери, використання цифрових систем управління навчанням – Dlearn;

використання онлайн навчального контенту – Google Meet, Cisco Webex Meetings, Zoom, Microsoft Teams, YouTube та сучасного інструменту для створення цифрового навчального контенту Microsoft PowerPoint.

Література:

1. Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс.Івано-Франківськ, 2007. С.28-32. <http://www.d-learn.pu.if.ua>
2. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. С.45-81. <https://www.twirpx.com/file/394644/>
3. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.100-168. <http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files>
4. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 с.
5. Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав, 2009.- 304 https://pidru4niki.com/1584072036123/psihologiya/psihologiya_seksualnosti
6. Кочарян А.С. Личность и половая жизнь: Симптомокомплекс маскулинности/феминности в норме и патологии. – Х.: Основа, 1996. – 127 с.
7. Кочарян Г.С. Современная сексология. – К.: Ника-Центр, 2007. – 400 с.
8. Кришталь В.В., Григорян С.Р. Сексология в 4 частях. – Харьков: Академия сексологических исследований , 1999. – 1152 с.
9. Статеве виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. – Миколаїв: «Прінт-Експрес», 2010; Доступно за посиланням:
10. <http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachi-ta-prinsipi-zdysnennya-statevogo-vichovannya>
11. Федик О.В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане).
12. Формування сексуальної культури молоді / [Балакірева О.М., Галустьян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с.
13. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. <http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files>

7. Контактна інформація

Кафедра	Загальної та клінічної психології, кабінет 501, сайт: https://kztkp.pnu.edu.ua/
Викладач	Федик Оксана Василівна
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: oksana.fedyk@pnu.edu.ua

в.Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності. https://kmvodpmd.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/18/2019/11/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%87%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%96.pdf
--------------------------	--

Пропуски занять (відпрацювання)	Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212) , до підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес-тестування, творче завдання, реферат чи презентацію), КСР та написали контрольну (модульну) роботу. У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів дорівнює «0» (нуль). Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Підсумковий контроль знань здійснюється на останньому практичному занятті. Залік передбачає підсумкове оцінювання (у стобальній шкалі) й визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістового модуля. ПОЛОЖЕННЯ про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS від 2 лютого 2016 р. № 18; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження оцінки на 1 бал
Невідповідна поведінка під час заняття	Є неприйнятною
Додаткові бали	Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів), опрацювання завдань з самоаналізу – по 2 бали (за кожен тему). Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/po_lozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera,

	Prometheus, Udemy, EdEra
--	--------------------------

